

SZLAKIEM PUŁKOWNIKA „BARABASZA”

-międzyszkolny projekt edukacyjny

*„Chciałbym, byście Ojczyznę tak jak my kochali,
I oddawali jej wszystkie moje siły -
Abyście swój rozum i pracę oddali,
I, aby wasze serca tylko dla niej biły”*

*(Jerzy Kotliński
„Do wnuków”)*

SZLAKIEM PUŁKOWNIKA BARABASZA- międzyszkolny projekt edukacyjny

1.Realizatorzy projektu:

- *Szkoła Podstawowa im. płk. Mariana Sołtysiaka „Barabasza” w Daleszycach*
- *Szkoła Podstawowa nr 18 im. Zbigniewa Kruszelnickiego „Wilka” w Kielcach*
- *Szkoła Podstawowa im. Partyzantów AK Ziemi Kieleckiej w Sukowie*
- *Zespół Szkoły Podstawowej nr 1 i Przedszkola im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Zagnańsku*
- *Szkoła Podstawowa w im. Armii Krajowej w Olesznie*
- *Zespół Szkół im. Oddziału AK „Wybraniec” we Wzdole Rządowym*
- *Publiczne Gimnazjum im. mjr Jana Piwnika „Ponurego” w Bodzentynie*
- *Szkoła Podstawowa im. Świętokrzyskich Partyzantów AK w Wielkiej Wsi*
- *Gimnazjum nr 26 im. Wojciecha Szczepanika w Kielcach*
- *Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej Korpus „Jodła” w Łącznej*

2.Poziom edukacyjny: II i III

- *Szkoła podstawowa- klasy V i VI,*
- *Gimnazjum- klasa I.*

3.Przedmioty, w obrębie których może być realizowany projekt:

- *historia,*
 - *plastyka,*
 - *muzyka,*
 - *godzina wychowawcza,*
 - *język polski*
- Ścieżki edukacyjne:*
- *Wychowanie regionalne- Dziedzictwo kulturowe w regionie,*
 - *Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.*

4.Osoby odpowiedzialne:

- *Dyrektorzy szkół Stowarzyszenia,*
- *Nauczyciele historii, plastyki, muzyki i języka polskiego.*

5. Czas realizacji projektu:

- *Od XI 2007 r. do V 2008 r.*

6.Koszty realizacji projektu:

- *Każda szkoła w ramach własnych środków.*
- *Koszty dotyczące nagród, dyplomów, wyżywienia (podczas ogniska oraz śniadania), organizowanych zadań, zgodnie z projektem ponoszą organizatorzy (szkoły) w równych proporcjach. Rozliczenie wszystkich środków odbywać się będzie w oparciu o przedstawienie faktury.*
- *Koszty transportu, kwiatów i zniczy szkoły ponoszą we własnym zakresie.*

7.Cele:

Cele ogólne:

- *Rozwijanie wiedzy o historii regionu.*
- *Rozwijanie i pogłębianie zainteresowań przeszłością, zachodzącymi w niej procesami i wydarzeniami.*
- *Rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej.*
- *Kształtowanie szacunku dla przeszłości i bohaterów narodowych.*
- *Wykorzystanie wycieczki (rajdu) jako jednej z form efektywnego wdrażania edukacji regionalnej.*
- *Integrowanie młodzieży i nauczycieli wokół wspólnego działania i rozbudzanie aspiracji poznawczych i twórczych.*
- *Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu i wypoczynku.*
- *Kształtowanie umiejętności promowania własnej szkoły i regionu*

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- Poszukuje i gromadzi informacje o działalności Armii Krajowej w regionie Świętokrzyskim podczas II wojny światowej.
- Poznaje bohaterów i ich rolę w odzyskaniu niepodległości.
- Poznaje Miejsca Pamięci Narodowej, pomniki, nagrobki, Izby Pamięci związane z historią walk o wolność.
- Przygotowuje prezentację swojej szkoły i jej Patrona.
- Nawiązuje kontakty z rówieśnikami i innymi osobami.
- Doskonali umiejętność pracy w grupie.

8.Treści:**Treści ogólne:**

- Polska w latach 1939-1945: formy i miejsca walk o niepodległość.
- Sylwetki wielkich Polaków-żołnierzy.
- Elementy historii regionu.

Treści szczegółowe:

- Działalność partyzancka oddziałów Armii Krajowej na terenie Kielecczyzny.
- Sylwetki dowódców Armii Krajowej.
- Miejsca Pamięci Narodowej, pomniki, tablice pamiątkowe, nagrobki, cmentarze partyzanckie w regionie.

9.Zakładane osiągnięcia Uczniów:

Uczeń powinien:

- Dostrzec związek historii regionu z dziejami Polski.
- Opowiedzieć o działalności i życiu płk Mariana Sołtysiaka „Barabasza”
- Wykonać biogram postaci związanych z dziejami walk narodowowyzwoleńczych w regionie.
- Znać wybrane Miejsca Pamięci Narodowej w regionie, w tym związane z postacią płk. M. Sołtysiaka „Barabasza”
- Wykonać pracę plastyczną ilustrującą ważniejsze wydarzenia związane z Patronem projektu
- Rozwinąć zainteresowania krajoznawcze.

X. Metody i formy:

- Metoda projektu,
- Metoda biograficzna,
- Praca w grupach,
- Wycieczka-rajd pieszy,
- Praca pod kierunkiem nauczyciela.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ
REALIZACJA PROJEKTU „SZLAKIEM PUŁKOWNIKA „BARABASZA”
W roku szkolnym 2007/2008

L.p.	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Osoby/Szkoły odpowiedzialne	Termin i miejsce realizacji
1	Spotkanie organizacyjne w celu określenia współpracy młodzieży i nauczycieli w roku szkolnym 2007/2008 w ramach Stowarzyszenia Szkół Żołnierzy Armii Krajowej.	1. Dyskusja. -potwierdzenie postaci bohatera, wokół której realizowane będą działania, -wskazanie celów i metod realizacji projektu -określenie terminu międzyszkolnego rajdu, trasy, ilości uczestników, środków finansowania, -wybór szkół i osób odpowiedzialnych	-dyrektor SP nr 18 w Kielcach -Dyrektorzy szkół, -Nauczyciele historii, -Nauczyciele plastyki, -Nauczyciele muzyki. - Nauczyciele j. polskiego	09.XI .2007 r.
		2. Praca w zespołach: -historyków- opracowanie wstępnego harmonogramu 2-dniowego pieszego rajdu Szlakiem płk Barabasza (zał nr 1) oraz regulaminu konkursu historycznego (zał. nr 2) -plastyków- opracowanie regulaminu konkursu plastycznego (zał nr 3)	-Nauczyciele historii, -Nauczycieli j. polskiego. - Nauczyciele plastyki	
		3. Akceptacja wypracowanych materiałów przez wszystkich uczestników spotkania.		
2	1.Opracowanie materiałów i przesłanie ich do konsultacji do wszystkich szkół Stowarzyszenia.	Przesłanie projektu drogą e-mail'ową: - Opis projektu, - Harmonogram działań i realizacji projektu - Harmonogram pieszego rajdu Widelki- Cisów- Niwy-Daleszyce - Regulamin konkursu wiedzy o płk. M. Sottysiaku „Barabasz” - Regulamin konkursu plastycznego „Śladami naszych bohaterów””	SP w Daleszycach	Do 30.XI.2007

		<p><i>mów.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • czytanie wskazanych pozycji literatury • Szkolne konkursy wiedzy o płk. M. Soltysiaku „Barabasz”. • Zgłoszenie nazwisk uczniów, którzy będą reprezentować swoją szkołę w międzyszkolnym konkursie-quizie wiedzy o „Barabasz” do organizatora konkursu (zał. nr. 2) • Dostarczanie prac plastycznych do udziału w międzyszkolnym konkursie plastycznym do SP w Daleszycach • Przygotowanie nagród oraz dyplomów dla laureatów oraz uczniów biorących udział w konkursach międzyszkolnych • Nauka partyzanckich piosenek • Organizacja środka transportu • Sporządzenie listy uczniów (15) biorących udział w rajdzie, omówienie spraw organizacyjnych z uczniami oraz ich rodzicami. 	<p>Szkolne komisje konkursowe Załącznik nr 2</p> <p>Nauczyciel historii ZSO w Sukowie (załącznik nr 2)</p> <p>Nauczyciele plastyki załącznik nr 3</p> <p>- konkurs plastyczny- nauczyciel plastyki SP w Daleszycach -konkurs historyczny- nauczyciel historii ze SP w Łącznej</p> <p>Nauczyciele muzyki</p> <p>Szkoły we własnym zakresie</p> <p>Nauczyciele historii, plastyki i j. polskiego</p>	<p>IV 2008 r.</p> <p>Do 25 IV 2008</p> <p>Do 30 IV 2008</p> <p>Do 9 V 2008 r.</p> <p>I –V 2008 r.</p> <p>Do 16 V 2008</p> <p>Do 9 V 2008 r</p>
5	Spotkanie realizatorów projektu.	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie spraw związanych z realizacją zadań • Wskazanie mocnych oraz słabych stron 	<p>Dyrektor SP w Daleszycach Dyrektor SP w Kielcach</p>	IV 2008 r.
6	Przygotowanie wystawy prac plastycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • prace konkursowe 	Uczniowie, nauczyciel plastyki	Do 15 V 2008

			z SP w Daleszycach	
7	<i>Międzyszkolny pieszy rajd Szlakiem płk Mariana Sołtyśsiaka „Barabasha” Wieleki-Cisów-Niwy-Daleszyce.</i>	<i>Załącznik nr 1</i>	<i>Odpowiedzialni według załącznika nr 1</i>	<i>16-17 V 2008</i>
8	<i>Integracyjne spotkanie przy ognisku szkół biorących udział w realizacji projektu</i>	<i>Załącznik nr 1,3</i>	<i>Dyrektor SP w Daleszycach</i>	<i>16 V 2008</i>
9	<i>Podsumowanie realizacji projektu w szkołach.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Informacja na stronie internetowej szkół</i> • <i>Dokumentacja w kronikach szkolnych</i> 	<i>Uczniowie, nauczyciele historii, plastyki, informatyki</i>	<i>Do 30 V 2008</i>
10	<i>Całościowe podsumowanie działań związanych z realizacją projektu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Spotkanie wszystkich uczestników rajdu</i> • <i>Wręczenie nagród i pamiątkowych dyplomów</i> • <i>Ustalenie tematyki przyszłorocznego projektu oraz rajdu.</i> 	<i>Uczniowie, nauczyciele, dyrektorzy.</i>	<i>Do 13 VI 2008</i>

**MIĘDZYSZKOLNY RAJD PIESZY
SZLAKIEM PUŁKOWNIKA „BARABASZA”
WIDEŁKI- CISÓW DALESZYCE**

Data	Godzina	Miejsce	Zadania szczegółowe i forma realizacji	Odpowiedzialni
16.05 2008 r.	9 ⁰⁰ -9 ³⁰	Widełki– Makoszyn (u stóp G. Słowiec)	1. Spotkanie wszystkich uczestników rajdu przed Szkołą Podstawową w Widełkach: - sprawy organizacyjne związane z trasą rajdu - organizacja transportu plecaków oraz innego sprzętu z Widełek do Daleszyc	- Opiekunowie szkół - Koordynator ze SP w Daleszycach
	9 ³⁰	G. Słowiec	2. Wejście na wzniesienie Słowiec w rezerwacie Zamczysko, gdzie znajduje się obelisk upamiętniający obozowisko plutonu „Górnika” oddziału „Wybranieckich” (złożenie kwiatów, zapalenie zniczy, modlitwa) 3. Powitanie uczestników rajdu - Gospodarz gminy - koordynator rajdu - lokalne media 4. Wręczenie wszystkim uczestnikom okolicznościowych plakietek (znaczków) 5. Przygotowanie do wymarszu : - informacje o trasie rajdu: długości, ciekawych miejscach, środowisku przyrodniczym	- Dyrektor Tomasz Pleban ze SP w Daleszycach - Opiekunowie szkół - Osoby odpowiedzialne za koordynowanie trasy rajdu
	10 ⁰⁰ 10 ¹⁵	Wymarsz z G. Słowiec w kierunku wsi Widełki	5. Poznawanie środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich	- Opiekunowie szkół - Osoby odpowiedzialne za koordynowanie trasy rajdu

11 ¹⁵ -11 ⁴⁰	Szkoła Podstawowa w Widełkach	Odoczynek na placu obok szkoły	- Opiekunowie szkół - Osoby odpowiedzialne za koordynowanie trasy rajdu
12 ²⁰	Cisów	10. Zwiedzenie najbliższej okolicy: - kościół w Cisowie	- Opiekunowie szkół - Koordynatorzy rajdu
12 ⁴⁰	Wymarsz z Cisowa, trasa przez Niwy do Daleszyc.	11. Poznawanie środowiska Gór Świętokrzyskich	- Opiekunowie szkół - Koordynatorzy rajdu
14 ⁰⁰	I. Obelisk znajdujący się w lesie cisowskim	8. Spotkanie przy obelisku upamiętniającym założenie obozu powstańców styczniowych oraz partyzantów z oddziału „Wybranieckich”: - złożenie kwiatów i zapalenie zniczy - spotkanie z kombatantami - konkurs-quiz historyczny wiedzy o płk. M. Sołtysiaku „Barabaszu”.	- Koordynatorzy ze SP w Daleszycach - Opiekunowie szkół - kombatanci - młodzież Miejszszkolna Komisja Konkursowa (odpowiedzialny- nauczyciel z ZSO w Suko- wie}
15 ³⁰	II. pomnik znajdujący się w lasach cisowskich, na polanie „Kwarty”.	9. Spotkanie przy pomniku wystawionym przez byłych partyzantów „Barabasa” dla powstańców styczniowych oddziału Rembajły: - złożenie kwiatów i zapalenie zniczy - spotkanie z kombatantami - gawęda kombatantów	- Koordynatorzy ze SP w Daleszycach - Opiekunowie szkół - kombatanci - młodzież
18 ³⁰	Daleszyce- Szkoła Podstawowa.	12. Spotkanie grup uczestników rajdu w Szkole Podstawowej w Daleszycach – ul.Sienkiewicza 11: - obiadokolacja - krótki odpoczynek - przygotowanie do ogniska	- Nauczyciele ze SP w Daleszycach - Opiekunowie grup

	20 ⁰⁰	Daleszyce- plac szkolny	13.Ognisko: - wspomnienia kombatantów - rozstrzygnięcie konkursu plastycznego-„Śladami naszych bohaterów” - śpiewanie piosenek partyzanckich i harcerskich - poczęstunek przy ognisku – wspólne pieczenie kiełbasek .	- Kordynacja przebiegu ogniska- dyr. SP w Daleszycach - Międzyszkolna Komisja Konkursowa (za organizację prac komisji odpowiada nauczyciel plastyki ze SP w Daleszycach) - Opiekunowie szkół
	23 ⁰⁰	Budynek szkoły	14. Przygotowanie do snu w budynku szkoły.	- Opiekunowie grup
17.05. 2008 r	8 ⁰⁰	Budynek SP w Daleszycach	15.Organizacja II dnia rajdu: - pobudka. -śniadanie - odwiedzenie lokalnych Miejsc Pamięci Narodowej -podsumowanie rajdu. -ustalenie tematyki międzyszkolnego projektu na przyszły rok szkolny.	- Dyrektor SP w Daleszycach - Dyrektorzy szkół uczestniczących w rajdzie - Opiekunowie grup - Osoby odpowiedzialne ze SP w Daleszycach
	11 ⁰⁰	Plac Szkoły Podstawowej w Daleszycach	- pożegnanie - wyjazd uczestników rajdu	- Opiekunowie grup

Załącznik nr 2

REGULAMIN KONKURSU HISTORYCZNEGO

PULKOWNIK MARIAN SOŁTYSIAK „BARABASZ”- BOHATER REGIONU

CELE KONKURSU:

- Popularyzowanie historii polskiego ruchu oporu oraz wiedzy z zakresu działalności Armii Krajowej w naszym regionie,
- Poznanie sylwetki bohatera regionu- dowódcy oddziału „Wybranieccy”,
- Kształtowanie postawy patriotycznej

UDZIAŁ W KONKURSIE:

- Uczniowie szkół należących do Stowarzyszenia Szkół Żołnierzy Armii Krajowej:
 - szkoły podstawowe – klasy V i VI,
 - gimnazjum – klasy I
- I etap – eliminacje szkolne
- Do udziału w eliminacjach międzyszkolnych należy zgłosić trzech najlepszych uczniów
Termin zgłoszenia nazwisk uczestników mija 30 kwietnia 2008 r.

Szkoła Podstawowa
im. M. Sołtysiaka „Barabasz”
ul. Sienkiewicza 11
26-021 Daleszyce
tel. (0-41) 307-20-57

- Konkurs w formie quizu odbędzie się w trakcie rajdu pieszego „Szlakiem pułkownika Barabasza” w dniu 16 maja 2008 r.
- Komisja konkursowa:
Przewodniczący: Nauczyciel historii ZSO w Sukowie
Członkowie: Nauczyciele historii szkół biorących udział w konkursie,
- Trzy główne nagrody oraz dyplomy dla wszystkich uczestników konkursu zostaną wręczone przez organizatorów konkursu.

LITERATURA:

- Marian Sołtysiak – „Chłopcy Barabasza”.
- www.wybranieccy.pl

Pytania konkursowe

1. Czym zajmował się ojciec Mariana Sołtysiaka?
- *był rządcą w majątku hrabiego Uniewskiego w Gnojnie.*
2. Jakie imię nosiło gimnazjum, do którego uczęszczał Marian Sołtysiak?
- *było to gimnazjum im. Mikołaja Reja w Kielcach, które przemianowano na gimnazjum im. Stefana Żeromskiego.*
3. Podaj nazwę szkolnego miesięcznika, którego współredaktorem był Marian Sołtysiak?
- *„Gołoborze”.*
4. W czasie pracy nad miesięcznikiem „Gołoborze” M. Sołtysiak poznał przyszłego wybitnego pisarza w czasie pracy nad miesięcznikiem „Gołoborze” M. Sołtysiak poznał przyszłego wybitnego pisarza? Podaj jego nazwisko.
- *Gustaw Herling Grudziński*
5. Podaj nazwę pisma młodzieżowego, którego współredaktorem był M. Sołtysiak.
- *„Młodzi idą”*
6. Jaką funkcję Barabasz pełnił w harcerstwie?
- *Był zastępowym „Sępów” w II drużynie KDH im. Henryka Dąbrowskiego.*
7. Czym zajmował się M. Sołtysiak po maturze?
- *Został powołany do 4 Pułku Piechoty Legionów na Bukówce. Tam ukończył Kurs Podchorążych Rezerwy.*
8. Jaki rodzaj studiów wybrał M. Sołtysiak po maturze?
- *Wyższa Szkoła Dziennikarska*
9. Gdzie walczył M. Sołtysiak podczas kampanii wrześniowej?
- *W IV pułku Legionów.*
10. Podaj datę wstąpienia M. Sołtysiaka do Służby Zwycięstwa Polsce.
- *11 listopada 1939r.*
11. Podaj datę mianowania M. Sołtysiaka Komendantem Kierownictwa Dywersji Obwodu (Kedyw)
- *luty 1943r.*
12. Jaką nazwę przyjął oddział „Barabasza” w maju 1943r.
- *„Wybranieccy”*
13. Jaka była pierwsza poważna akcja oddziału „Wybranieccy”?
- *Opanowanie Chęcín i rozbięcie tamtejszego aresztu.*
14. Podaj datę opanowania Chęcín przez „Wybranieckich”.
- *marzec 1943r.*
15. Ilu partyzantów liczył oddział „Barabasza” pod koniec 1944r.?
- *Okolo 300.*
16. Podaj imię żony „Barabasza”.
- *Renata.*
17. Pod jakim nazwiskiem występował M. Sołtysiak podczas swego ślubu?
- *„Mateusz Sobczak”.*
18. Po wojnie M. Sołtysiak był poszukiwany przez Urząd Bezpieczeństwa. Podaj datę jego aresztowania.
- *wrzesień 1949r.*
19. Jakiego stopnia wojskowego dosłużył się M. Sołtysiak?
- *Był pułkownikiem.*
20. Jaki tytuł nosi książka napisana przez M. Sołtysiaka?
- *„Chłopcy Barabasza”*
21. Jakich patronów miało gimnazjum w Kielcach, które ukończył Marian Sołtysiak?
Gimnazjum im. Mikołaja Reja, które w czasie jego 8-letniej nauki zmieniło patrona na Stefana Żeromskiego.

22. Jakie pisma współtworzył Marian Sołtysiak w czasie swoich lat szkolnych?
Od roku 1936 współredagował szkolny miesięcznik „Gołoborze” wraz z m.in. Gustawem Herlingiem Grudzińskim, przyszłym wybitnym pisarzem. Był również współredaktorem pisma młodzieżowego pt. „Młodzi idą”.
23. Gdzie Marian Sołtysiak został powołany po zdanej maturze?
Po maturze został powołany do 4 Pułku Piechoty Legionów na Bukówce. Tam ukończył Kurs Podchorążych Rezerwy.
24. Jaką funkcję pełnił Marian Sołtysiak wiosną 1943 r. stając na czele nowo powstałego oddziału?
Był inspektorem kieleckiego obwodu Kierownictwa Dywersji (Kedywu).
25. Kiedy i z jakiego powodu oddziałowi Mariana Sołtysiaka została nadana nazwa „Wybranieccy” ?
W tym samym miejscu znajdował się obóz powstańców styczniowych w zimie roku 1863/64, dowodzonych przez porucznika Kmitę- Rębajło. W pobliżu stał krzyż z tabliczką informującą o tym fakcie. 23 czerwca 1943 r. „Barabas” wydał rozkaz dzienny nr 1, w którym oddziałowi nadana została nazwa „Wybranieckich” – nawiązując do tradycji piechoty wybranieckiej za panowania króla Stefana Batorego.
26. Wymień nazwy leśnych obozowisk, gdzie stacjonowali partyzanci oddziału „Wybranieccy”?
Pierwsze w lasach Cisowskich na uroczysku „Kwarta” w 1943 r., drugie pod Górą Włochy i trzecie koło Widełek w kwietniu 1944 r.
27. Co to oznacza, że oddział „Wybranieckich” był od momentu swego powstania jednostką dyspozycyjną Kedywu Obwodu Kielc?
Oddział był jednostką dyspozycyjną Kedywu Obwodu Kielc, a to oznacza, iż do jego zadań należało również wykonywanie akcji bojowych na terenie miast (w tym likwidacja konfidentów i funkcjonariuszy hitlerowskich) oraz dywersja psychologiczna mająca złamać morale żołnierzy niemieckich.
28. Podaj pseudonimy łączniczek kompanii „Wybranieccy”.
Łączniczki oddziału nosiły pseudonimy: „Danka”, „Niusia”, „Irka” i „Ewa”.
29. Wymień co najmniej 4 akcje bojowe „Wybranieckich” mające miejsce w 1943 r.
Najważniejsze akcje „Wybranieckich” w 1943 roku to :
- Spalenie dokumentów w 7 urzędach gminnych.
 - Likwidacja konfidentów.
 - Zamach na gestapowca Hansa Wittka (przeżył mimo 14 ran).
 - Rozbicie magazynu żywności w Jędrzejowie.:
 - Opanowanie Daleszyc i liczne walki w tym rejonie.
 - Akcja na pociąg k/Miąsowej.
 - Opanowanie Chmielnika.
 - Wysadzenie słupów wysokiego napięcia.
30. Jaką akcję przeprowadził patrol „Wybranieckich” w lipcu 1943 r. w Kielcach i czym się ona zakończyła?
Patrol w składzie: „Dan”, „Orlicz”, „Sławek”, „Tadek”, „Heniek” i „Kanarek” mieli zastrzelić informatora gestapo w Kielcach o imieniu Witek, który z pochodzenia był Chorwatem i dostarczał wywiadowi niemieckiemu informacji o oddziałach partyzanckich. Witek choć dostał czternaście kul poniżej policyjnego pancerza napiersiowego, którym był zabezpieczony, przeżył próbę zlikwidowania go przez „Wybranieckich” i został powierzony opiece najlepszemu chirurgowi, doktora Kalisza, który na rozkaz gestapo miał odpowiadać własną głową za życie informatora.
31. Jaki był stan osobowy oddziału „Wybranieckich” w kwietniu 1944 r.
Liczył on wówczas 127 ludzi, w tym 3 oficerów i 24 podoficerów. „Wybranieccy” przestali być wówczas oddziałem dyspozycyjnym Obwodu Kedywu, a uznani zostali za oddział partyzancki – załączek przyszłego 4 pułku piechoty Legionów AK.
32. Podaj nazwę formacji wojskowej w której skład weszła kompania „Wybranieckich” oraz datę tego wydarzenia.

31 lipca 1944 r. kompania „Wybranieckich” weszła w skład batalionu 4 pułku piechoty Legionów AK, od 9 sierpnia nadano 1 kompanii tego batalionu nazwę „Wybranieckich”.

33. Jakie wydarzenie miało miejsce w Daleszycach 11 sierpnia 1944 r.?

11 sierpnia 1944 r. przed figurą Matki Bożej w Daleszycach dla zgromadzonych oddziałów żołnierzy Armii Krajowej odprawił Mszę św. kapelan IV Pułku AK ks. Henryk Peszko ps. „Wicher?”. Dowództwo AK rozkazem pod nazwą „Burza” skierowało oddział „Wybranieckich” na pomoc walczącym powstańcom warszawskim. Po koncentracji oddziałów z Daleszyc wyruszyło blisko tysiąc żołnierzy, dowodził nimi legendarny pułkownik Marian Sołtysiak ps. „Barabasza”, który zastąpił na Kielecczyźnie jako dowódca jednego z najbitniejszych oddziałów partyzanckich AK. Niestety, nie doszli do stolicy. Świetnie uzbrojeni, chętni do walki z hitlerowskim okupantem, nie mogli się przedrzeć do Warszawy.

34. Podaj liczbę drużyn, na które podzielono oddział „Wybranieckich” jesienią 1944 r. oraz ich dowódców.

Pod koniec października w związku z trudnościami utrzymania w okresie zimowym kilkudziesięcioosobowego oddziału, „Wybranieccy” zostali podzieleni na 4 samodzielne drużyny, które aż do wiosny 1944 r. miały działać w innych częściach Obwodu Kieleckiego AK : ppor. „Wiernego” – Edwarda Skrobota, kaprala „Juranda” – Bolesława Boczarskiego, kaprala „Mietka” – Władysława Szumielewicz, kaprala „Andrzeja” – Henryka Pawelca. Istniała także sekcja miejska dowodzona przez kaprala „Dana” – Stefana Fafarę

35. Z jakimi oddziałami partyzanckimi współdziałał oddział ppor. Barabasza?

W walce z okupantem „Wybranieccy” współdziałali m.in. z partyzantami Batalionów Chłopskich i Brygady „Grunwald” majora Józefa Sobiesiaka.

36. Czym były tzw. „niepodległościówki” używane przez partyzantów Barabasza?

Tą nazwą określano granaty własnej produkcji, wykonane przez żołnierzy Barabasza.

37. Kiedy rozformowany został 4 pułk piechoty Legionów AK w skład, którego wchodziła kompania „Wybranieckich”?

28 września 1944 r. rozformowano zgrupowanie 2 Dywizji Piechoty Legionów AK, w której składzie był 4 pułk piechoty Legionów AK. Partyzanci zostali zdemobilizowani, część z nich powróciła do swoich miejscowości i rodzin, reszta kontynuowała walkę z okupantem.

38. Jaki los spotkał partyzantów Barabasza po zakończeniu II wojny światowej?

Po zakończeniu działań wojennych w okresie Polski Ludowej wielu żołnierzy, „Wybranieckich”/ w tym „Barabasza” więziony w latach 1949-1955/ było represjonowanych przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego i Informację Wojskową za działalność w Armii Krajowej.

39. Z jakim osobistym wydarzeniem związane jest nazwisko dowódcy „Wybranieckich”- Mateusz Sobczak?

Było to fałszywe nazwisko, pod jakim Marian Sołtysiak zawierał 15 maja 1944 r. w Leszczynach ślub kościelny z Renatą Nowak, którą poznał w czasie wojny na tajnych kompletach.

40. Podaj adres zamieszkania Mariana Sołtysiaka po wyjściu z więzienia Urzędu Służby Bezpieczeństwa.

Zamieszkał w Kielcach na ulicy Sienkiewicza 23.

41. Jakiego stopnia oficerskiego i jakich odznaczeń dosłużył się Marian Sołtysiak pseudonim „Barabasza”?

Marian Sołtysiak miał stopień wojskowy pułkownika i wiele odznaczeń, m.in.: Srebrny Krzyż Orderu Virtuti Militari, Krzyż Walecznych, Krzyż Armii Krajowej, Medal Wojska Polskiego.

42. Kiedy zmarł i gdzie został pochowany pułkownik Marian Sołtysiak?

Zmarł 18 grudnia 1995 roku w szpitalu w Kielcach. Został pochowany na cmentarzu w Milukach na Mazurach, gdzie spędził ostatnie lata życia po przejściu na emeryturę.

43. Jaki pseudonim nosił Marian Sołtysiak?

Odp. „Barabasza”

44. Kiedy i gdzie urodził się Marian Sołtysiak?

Odp. 1.II.1918 – Piła koło Chmielnika

45. Gdzie uczęszczał do gimnazjum?

- Odp. Gimnazjum im. M. Reja w Kielcach, które później zmieniło nazwę na S. Żeromskiego.*
- 46 Jaka była nazwa szkolnego miesięcznika, który współredagował z Gustawem Herlingiem Grudzińskim?
Odp. Gołoborze
- 47 Do jakiej jednostki wojskowej został powołany po zdaniu matury?
Odp. Pułk Piechoty Regionów – Bukówka koło Kielc
- 48 Kiedy wstąpił do Służby w Zwycięstwu Polsce?
Odp. 11.XI. 1939
- 49 W którym roku został mianowany komendantem Kierownictwa Dywersji Obwodu (KE-DYW)?
Odp. II. 1943
- 50 Dlaczego oddział dywersyjny M. Sołtysiaka – „Barabasza” nazwano Wybranieccy?
Odp. Do oddziału przyjmowani byli ludzie wyróżniający się w działalności konspiracyjnej, sprawdzeni rzecz można wybrani.
- 51 Jaka była pierwsza poważna akcja oddziału w marcu 1943?
Odp. Opanowanie Chęcina i rozbicie tamtejszego aresztu
- 52 Gdzie latem 1943r „Wybranieccy” założyli swoją główną bazę?
Odp. Lasy Cisowskie koło Daleszyc
- 53 Jaka była Największa liczebność oddziału w kwietniu 1944r?
Odp. 300 dobrze uzbrojonych żołnierzy
- 54 Jaki oddział jako jedyny w Górach Świętokrzyskich był na okres zimy demobilizowany?
Odp. Oddział Wybranieccy
- 55 Jakie były najważniejsze akcje Wybranieckich w 1943 roku?
Odp. Likwidacja konfidentów, zamach na Witka, opanowanie Daleszyc, opanowanie Chmielnika.
- 55 W jakiej miejscowości Barabasza wziął konspiracyjny ślub z Renatą Nowak?
Odp. Leszczyny
- 56 Na ile lat więzienia po wojnie w 1949r. został skazany Barabasza przez UB?
Odp. 7 lat
- 57 Gdzie odbywał karę więzienia Barabasza?
Odp. Kielce ul. Zamkowa
- 58 Jaki jest tytuł książki, którą napisał M. Sołtysiak?
Odp. Chłopczy Barabasza
- 59 Stopień wojskowy M Sołtysiaka?
Odp. Pułkownik
- 60 Kiedy zmarł Marian Sołtysiak?
Odp. 18.XII. 1995
- 61 W jakiej miejscowości szkoła nosi jego imię?
Odp. Daleszyce
62. Kiedy został utworzony oddział "Wybranieccy"?
(kwiecień 1943)
63. Skąd wzięła się nazwa oddziału?
(Ponieważ tam kierowano ludzi wyróżniających się w walce konspiracyjnej("wybranych")); nawiązanie do tradycji piechoty wybranieckiej Stefana Batorego)
64. Jakiego innego określenia używali żołnierze M. Sołtysiaka nazywając swój oddział? (*Barabasze*)
65. Kiedy urodził się M. Sołtysiak? (*01.02. 1918 r.*)
66. Kiedy M. Sołtysiak wstąpił do Służby Zwycięstw Polski? (*11. 11. 1939r.*)
67. Ilu partyzantów liczył oddział pod koniec 1944 r.? (*ok. 300*)
68. Jak nazywała się żona M. Sołtysiaka? (*Renata Nowak*)
- 69 Co to były "młynarki"? (*falszywe stuzłotówki, którymi posługiwali się partyzanci, drukowane w Anglii*)
70. Kiedy oddział M. Barabasza otrzymał swoją nazwę? (*23. 06. 1043r.*)

71. Jaki tytuł wojskowy nosił M. Sołtysiak? (*pułkownik*)

72. Co to był "kosz"? (*miejsce zrzutów*)

73. Co to były "niepodległościówki"? (*granaty robione przez samych partyzantów*)

74. Do którego gimnazjum kieleckiego uczęszczał M. Sołtysiak? (*Gimnazjum M. Reja, obecnie S. Żeromskiego*)

75. Czym była Służba Zwycięstwu Polski? (*konspiracyjna organizacja założona 27.09.1939r. w Warszawie z gen. M. Tokarzewskim-Karaszewiczem na czele*)

76. Wyjaśnij, co oznacza termin „partyzantka”.

Partyzantka- wojsk. forma walki polegająca na organizowaniu ochotniczych zbrojnych grup oporu wobec okupanta lub w wojnie domowej przeciw rządowi.

77. Wyjaśnij, co oznacza termin „konspiracja”.

Konspiracja- tajna wroga działalność przeciw istniejącemu systemowi władzy, spisek; także organizacja prowadząca taką działalność lub ogół członków tej organizacji.

78. Wyjaśnij, co oznacza termin „konfident”.

Konfident- tajny agent, szpieg.

79. Określ stosunek ludności cywilnej do partyzantów.

Niektórzy wspierali wysiłki partyzantów pomagając im w organizacji noclegu lub wyżywienia. Byli to najczęściej ludzie, którzy stracili kogoś bliskiego w masowych egzekucjach. Pozostali obawiali się represji ze strony okupanta.

80. Jak partyzanci zdobywali broń?

Broń pochodziła ze zrzutów oraz od zlikwidowanych Niemców.

81. Jak partyzanci zdobywali pożywienie?

W okresie letnim dostarczali ją chłopcy z okolicznych wsi. Gdy zbliżała się zima partyzanci, wobec braku pożywienia w najbliższej okolicy, zmuszeni byli rabować odległe wsie.

82. Kim był „Barabasz”?

„Barabasz” to pseudonim Mariana Sołtysiaka. Urodził się on 1 lutego 1918 roku w Pile, w okolicach Chmielnika. Był jednym z dziewięciorga dzieci Franciszki i Michała. Ojciec był rządcą w majątku ziemskim hrabiego Uniewskiego w Gnojnie.. Po skończeniu szkoły powszechnej zdał do gimnazjum im. Mikołaja Reja w Kielcach. Marian Sołtysiak od roku 1936 współredagował szkolny miesięcznik „Gołoborze” wraz z m.in. Gustawem Herlingiem Grudzińskim. Poza tym był zastępowym „Sępów” w II drużynie KDH im. Henryka Dąbrowskiego. Harcerstwo było, jak się później okazało, znakomitym przygotowaniem do życia partyzanckiego i ukształtowało przywódcze cechy jego charakteru. Po maturze został powołany do 4 Pułku Piechoty Legionów na Bukówce. Tam ukończył Kurs Podchorążych Rezerwy. W kampanii wrześniowej walczył w 4 Pułku Legionów. Pod Zamościem dostał się do niemieckiej niewoli, skąd uciekł i dotarł do domu rodzinnego w Gnojnie. Jako poszukiwany przez Niemców, już od 1940r. był „spalony”. Mimo to nosił zawsze przy sobie pistolet. Posługiwał się fałszywym nazwiskiem. W lutym 1943 roku został mianowany Komendantem Kierownictwa Dywersji Obwodu (Kedyw) i rozpoczął tworzenie oddziału partyzanckiego.

83. Jak powstał oddział Armii Krajowej „Wybraniec”?

Został on utworzony w kwietniu 1943 r. Liczył początkowo tylko 9 ludzi . Był dowodzony przez kaprała podchorążego Mariana Sołtysiaka „Barabasza”. Składał się on z partyzantów placówek AK w Bodzentynie i Suchedniowie. Oddział utworzono na Bukowej Górze koło Klonowa w lasach suchedniowskich. W czerwcu 1943 r. otrzymał on rozkaz przemarszu do lasów cisowskich i zorganizowania tam bazy wypadowej do działań bojowych przeciwko okupantowi na terenie południowej części powiatu kieleckiego.

84. Dlaczego „Wybraniec”?

23 czerwca 1943 r. „Barabasz” wydał rozkaz dzienny nr 1, w którym oddziałowi nadana została nazwa „Wybranieckich” – nawiązując do tradycji piechoty wybranieckiej za panowania króla Stefana Batorego.

85. Przedstaw strukturę organizacyjną oddziału.

Wybranieccy” zostali podzieleni na 4 samodzielne drużyny, które aż do wiosny 1944 r. miały działać w innych częściach Obwodu Kieleckiego AK : ppor „Wiernego” – Edwarda Skrobota, kaprala „Juranda” – Bolesława Boczarskiego, kaprala „Mietka” – Władysława Szumielewicz, kaprala „Andrzeja” – Henryka Pawelca. Istniała także sekcja miejska dowodzona przez kaprala „Dana” – Stefana Fafarę. Co kilka tygodni odbywały się koncentracje wszystkich drużyn, podczas których „Barabasz” dokonywał ich przeglądu oraz omawiał z dowódcami plany działań bojowych.

86. Czym zajmował się oddział?

Głównymi etapami działalności zbrojnej oddziału dowodzonego przez „Barabasza” była walka z bandami rabunkowymi które pustoszyły wsie, prowadzenie dywersji, likwidowanie konfidentów i funkcjonariuszy hitlerowskich, obrona ludności przed akcjami pacyfikacyjnymi.

87. Jak partyzanci walczyli z konfidentami?

Konfidentów skazywano na śmierć za współpracę z okupantem. Wykonaniem wyroku zajmowali się partyzanci. Za konfidenta uznano m. in. mieszkańca Białogonu Piroga.

88. Wymień 5 najważniejszych akcji oddziału:

Najważniejsze akcje „Wybranieckich”:

- Spalenie dokumentów w 7 urzędach gminnych.
- Likwidacja konfidentów.
- Zamach na gestapowca Hansa Wittka (przeżył mimo 14 ran).
- Rozbicie magazynu żywności w Jędrzejowie.
- Opanowanie Daleszyc i liczne walki w tym rejonie.
- Akcja na pociąg k/Miąsowej.

89. Czy „Wybranieccy” brali udział w akcji „Burza”?

W 1944 r. grupa „Barabasza” weszła w skład batalionu 4 pułku piechoty Legionów AK, który ruszył na pomoc walczącej Warszawie i poniósł duże straty.

90. Jakie były losy „Barabasza” po zakończeniu wojny?

Po wojnie „Barabasz” jak wielu jego kolegów był poszukiwany przez Urząd Bezpieczeństwa. Przez jakiś czas ukrywał się. We wrześniu 1949 roku Marian Sołtysiak został aresztowany i skazany na 7 lat więzienia. Karę odbywał w więzieniu w Kielcach przy ul. Zamkowej. Po 5 latach odbywania kary (17 września 1954 roku) został zwolniony ze względu na zły stan zdrowia. Zamieszkał z żoną i synem Andrzejem w Kielcach przy ul. Sienkiewicza 23. W mieszkaniu był założony podsłuch, a każdy jego krok był bacznie obserwowany. W pracy był szykanowany i oskarżany o malwersacje finansowe. Często uczestniczył w spotkaniach byłych żołnierzy AK z ludnością Daleszyc i Cisowa. W 1983 roku wspólnie z kolegami ufundował tablicę w kościele w Daleszycach, jako wyraz wdzięczności za pomoc okazaną w latach okupacji. Po przejściu na emeryturę długie miesiące spędzał na Mazurach, w swoim domu w Milukach koło Ełku. Zmarł 18 grudnia 1995 roku w szpitalu w Kielcach. Został pochowany na cmentarzu komunalnym w Ełku. Marian Sołtysiak miał stopień wojskowy pułkownika i wiele odznaczeń, m.in. : Srebrny Krzyż Orderu Virtuti Militari, Krzyż Walecznych, Krzyż Armii Krajowej, Medal Wojska Polskiego.

91.Jaki kryptonim nosił Okręg Armii Krajowej, na terenie którego działali „Wybranieccy”?
odp: „Jodła”

92.Gdzie odbyła się pierwsza zbiórka oddziału pod dowództwem „Barabasza”?
odp: w Wilkowie

93.Podaj imię i nazwisko „Barabasza”:
odp: Marian Sołtysiak

94.Szefem niemieckich konfidentów w Kielcach, którego próbował zastrzelić m.in. „Andrzej” był:

odp: Hans Wittek

95.W czerwcu 1943 r. miała miejsce koncentracja oddziału w lasach:

odp: cisowskich

96. Nazwę „Wybranieccy” oddział przyjął rozkazem dowódcy z dnia:

odp: 23 VI 1943 r.

97. 19 VII 1943 r. w Leszczynach zginęło pięciu „Wybranieckich”. Podaj ich pseudonimy:

odp: „Orlicz”, „Heniek”, „Sławek”, „Tadek”, „Kanarek”

98. Na przełomie 1943/1944 r. oddział został podzielony na drużyny. Podaj ich dowódców:

odp: I drużyna – „Wierny”, II drużyna – „Mietek”, III drużyna – „Jurand”,

IV drużyna – „Andrzej”, sekcja miejska – „Dan”

99. Głównym przeciwnikiem oddziału w czasie pobytu w okolicach Cisowa była żandarmeria niemiecka z:

odp: Bielin

100. Na wiosnę 1944 r. skład osobowy „Wybranieckich” wynosił:

odp: ok. 130 żołnierzy

101. W maju 1944 r. „Wybranieccy” stali się 1 kompanią 4 Pułku Piechoty Legionów i zostali podzieleni na plutony:

odp: I pluton – dowódca „Dan”, II pluton – dowódca „Bogdan”

III pluton – dowódca „Górnik”, IV pluton – dowódca „Edward”

102. Podczas akcji „Burza” 1 kompania 4 Pułku Piechoty Legionów wchodziła w skład:

odp: 2 Dywizji Piechoty Legionów

103. Na przełomie VIII/IX 1944 r. oddziały AK stoczyły kilka bitew z Niemcami.

Wymień te, w których walczyli „Wybranieccy”:

odp: pod Antoniewem – 21 VIII 1944 r., pod Zaborowicami – 15 IX 1944 r.,

pod Radkowem – 26 IX 1944r.

104. Prawie przez cały czas istnienia oddziału prowadzona była jego „Kronika”. Podaj imiona i nazwiska (pseudonimy) kronikarzy:

odp: „Jurand”, „Wojtek – Halny”, „

Literatura:

- Marian Sołtysiak – „Chłopcy Barabasza”.
- www.wybranieccy.pl

**Regulamin
konkursu plastycznego**

„Śladami naszych bohaterów”

Każda szkoła przedstawia jedną pracę konkursową:

- pracę wykonuje 5-osobowy zespół uczniów z danej szkoły
- imienny skład zespołu powinien być umieszczony na odwrotnej stronie pracy plastycznej
- obok zespołu wykonawczego należy wpisać imię i nazwisko opiekuna, pod którego kierunkiem została wykonana praca, należy również umieścić pieczętkę szkoły oraz podpis dyrektora.

Praca w formie „mapy regionu” ilustrująca ważniejsze wydarzenia związane z patronem projektu powinna obejmować:

- ważniejsze bitwy, potyczki
- miejsca pamięci, obeliski, pomniki, cmentarze
- legendę objaśniającą użyte znaki graficzne, barwy itp. należy umieścić w lewym dolnym rogu „mapy regionu”

Format: praca powinna być wykonana na kartonie, w formacie nie większym niż 61 cm / 86 cm.

Technika: praca może być wykonana techniką dowolną, można użyć różnych materiałów (zdjęć, emblematów, czasopism itp.).

Termin: prace należy dostarczyć w nieprzekraczalnym terminie do 30 kwietnia 2008 r. (przesyłka pocztowa – decyduje data stempla pocztowego) na adres:

Szkoła Podstawowa w Daleszycach
im. płk. M. Sołtysiaka „Barabasha”
ul. Sienkiewicza 11
26-021 Daleszyce

- prac nie wolno rolować, składać
- starannie opakowane prace należy opatrzyć danymi: adres odbiorcy z dopiskiem „Konkurs”
- za stan dostarczonych prac organizator nie ponosi odpowiedzialności

Ocena prac: prace zostaną ocenione w trakcie zaplanowanego rajdu, przez powołaną komisję.

Komisja konkursowa:

Przewodniczący: nauczyciel plastyki ze Szkoły Podstawowej w Daleszycach

Członkowie: nauczyciele plastyki ze szkół biorących udział w konkursie oraz kombatanci.

Nagrody: wszystkie prace zostaną nagrodzone, jednak za pomysłowość, estetykę, walory artystyczne są przewidziane 3 wyróżnienia.

Uwaga:

Przygotowane prace pozostają w szkole organizującej konkurs.